

השבתי צבי העלבראן - מנהגיו

פארווארט

שטייענדיג ביים שוועל פון אונזער נייע אויסגאבע, האָבן געלויכטן פֿאַר אונזערע אויגן די הייליגער ווערטער פון מרן החיד"א זי"ע, אין די הקדמה צו זיין ספר "ברכי יוסף" (ליורנו, תקס"ב), וואו ער שרייבט בזה הלשון: "המחבר או המעתיק מצד אהבת החסד דרך אגב להשמיענו גם מה שקרה לו או לבני דורו במשך זמנו עלי אדמה, גם אם בעיניו ידמה להיות חידוש זה כמשנה שאינה צריכה וכתולה ארש אלי בלימה, אולם לרואה את הנולד יבין כי לדור כי יבואו יגיע מזה תועלת רב ללב החוקר בתולדות הזמן והליכותיו בעוז ועצמה", עכלה"ק.

די ווערטער פון הייליגן חיד"א זענען געשטאנען פאר אונזערע אויגן, ווייל אַז דער חיד"א שרייבט די וויכטיגקייט פון באשרייבן יעדע געשעעניש וואס פאסירט אין דור, כדי די קומענדיגע דורות זאלן זיך דערפון אַראָפּלערנען אַ לימוד, און אַ הוראה ווי זיך אַליין אויך צו פירן, איז דאָך אַ כל שכן און אַ קל וחומר אַז אין דעם דור אַליין, ווען עס איז נאָך אַקטועל צו וויסן אַלע געשעענישן, כדי זיך צו קענען פאַרהיטן פון מכשולות וואָס פאַסירן ליידער אין טעגליכן לעבן, איז דאָך אַוודאי פון געוואָלדיגע וויכטיגקייט אַראָפּצושרייבן אַזעלכע געשעענישן.

אונזער נייע אויסגאָבע איז געווידמעט צו אַ גרויסע פּלאַג וואָס האָט זיך לעצטענס אַריינגעכאַפט אין די רייען פון חרדישע אידן אין ניו יאָרק. מיט עטליכע יאָר צוריק איז געקומען קיין אַמעריקע פון ארץ ישראל אַ איד מיט'ן נאָמען ר' שלמה העלבראַנץ, אנגעבליך אַ תלמיד חכם און ירא שמים, אויפ'ן ערשטן אויגנבליק.

ווען דער דאָזיגער ר' שלמה העלבראַנץ איז געקומען קיין אַמעריקע, האָט ער פאַרשטייט זיך נישט אַנטפלעקט פאַר קיינעם זיין אמת'דיגן יחוס, אַז ער שטאַמט פון אַ משפחה פון כופרים ופורקי עול, ערשטקלאסיגע ציוניסטן און אפיקורסים וואס וואוינען אין ארץ ישראל. מ'האָט בלויז געוואוסט אַז ער איז אַ "בעל תשובה", און גיט זיך אָן אַלס אַ גרויסער משפיע, אַ איד מיט אַ גרויסן כח הדיבור, שוין אפגערעדט פון זיין גרויסן כלומרשט "כוח התורה" און "עבודה".

למען האמת מוז געזאָגט ווערן באַלד פון אָנהויב, אַז דער דאָזיגער ר' שלמה העלבראַנץ האָט טאַקע אַ געוואָלדיגן כוח הדיבור. ער פאַרמאָגט אין זיך גרויסע מעגליכקייטן צו באַווירקן מענטשן מיט זיינע רייד, און אין ערשטן אויגנבליק ווערן מענטשן ווי פאַרכישופ'ט פאַר אים, און מיט דער צייט טאַנצן זיי אים נאָך "קדוש קדוש", און געבן נאָך אַלע זיינע משוגעט'ן און פאַרלאַנגען.

דער דאָזיגער שלמה העלבראַנץ האָט אין די קורצע צייט זינט ער האָט זיך געפונען דא אין אַמעריקע, באַוווּזן אַריינצוכאַפן אין זיין נעץ תמימות'דיגע בחורים און יונגעלייט, וועלכע זענען געפאַנגען און ווי היפּנאָטיזירט געוואָרן פון זיינע רייד.

מיט די צייט האָט ער אויפגעשטעלט אַ גאַנצע נעץ פון כאַפּערס, אַוועקצונעמען נאַאיווע קינדער פון זייערע עלטערניס היימען, ווייל עס איז דאָך זעלבסטפאַרשטענדליך אַז פאַר אזא צוועק פון געפינען זיך אונטער די פליגל פון אַזאַ "משפיע" ווי העלבראַנץ איז, דאַרפן די קינדער זיין באַפרייט פון יעדע השפעה וואָס די אייגענע היים קען האָבן אויף זיי.

נו, פאר אַזאַ ברייט-פאַרצווייגטע אַקטיוויטעט פאַרלאַנגען זיך געניטע און טויגליכע מענטשן, און פאַר דעם דאַרף מען דאָך האָבן געלט... און נישט סתם געלט, נאָר טאַקע אוצרות מיט געלט.

אינצווישן האָט שלמה העלבראַנץ טאַקע באַוויזן אַרויסצוכאַפן פאַרשידענע יוגענטליכע פון זייערע היימען, באַזונדערס פון פאַרשידענע היימען אין ארץ ישראל, וואו מען ווייסט שוין פון 23 אזעלכע יוגענטליכע וואס ער האט געקידנעפט פון זייערע היימען און געברענגט קיין אַמעריקע, וואו זיי זענען אַריינגעברענגט געוואָרן אונטער די פליגל פון די "מוסדות לב טהור" אין מאַנסי, וואָס העלבראַנץ האָט דאָ אויפגעשטעלט.

אייענער פון די דאָזיגע פאַלן פון געקידנעפטע קינדער, האָט אים טאַקע געקאַסט אַ "טייערן ביסן". די פרייע עלטערן פון איינעם פון די געקידנעפטע קינדער פון ארץ ישראל, האָבן פאַרפירט אַ שטאַרקן קאַמף און איינגעלייגט וועלטן ביז זיי זענען דערגאַנגען אַז זייער זוהן געפינט זיך אונטער די פליגל פון שלמה העלבראַנץ, אין די מוסדות "לב טהור". בקיצור, עס איז פאַרגעקומען אַ געריכטליכער קאַמף אין אַמעריקע, און שלמה העלבראַנץ איז פאַרמשפט געוואָרן צו לאַנגע יאָרן תפיסה פאַר "קידנעפינג", וואָס איז, כידוע, פון די גרעסטע חטאים ביי די אַמעריקאַנער רעגירונג.

אַזוי איז שלמה העלבראַנץ געצוואונגען געוואָרן אפצוזיצן אין תפיסה קרוב צו צוויי יאָר צייט, און די אַלע צעבראַכענע היימען פון היימישע עלטערן (שוין נישט רעדנדיג פון די פרייע היימען אין ארץ ישראל, וואס שלמה העלבראַנץ האָט צוגענומען זייערע קינדער, וואָס וועגן זיי איז נישט דאָ אונזער מדובר) האָבן דערווייל אַביסל אפגעאַטעמט פון זיינע קידנעפינג שטיק, ווי אויך פון זיינע טעראָר-אַקטיוויטעטן קעגן זיינע מענטשן, וועמען ער באַטראַכט ווי זיינע קנעכט, משרתיו עושי רצונו, וואָס דאַרפן נאָכגעבן אַלע זיינע פאַרלאַנגען, ווי עס איז ווערט געשילדערט באַריכות אין אונזער צייטונג.

וועט איר דאָך מיינען אַז אין דער צייט וואָס שלמה העלבראַנץ איז געווען איינגעשפאַרט, האָט ער נישט פאַראַרבעט מעשים צו פאַרשפרייטן זיינע אקטיוויטעטן און צו פאַרגרעסערן זיינע באַנק קאַנטעס. איז ער געפאלן אויף אַ המצאה. ער האט אַרומגעשיקט זיינע משרתים עושי רצונו איבער די חרדישע קהילות, מיט גרויסע אויסרוּפן פאַר "פדיון שבויים", באַשר דער גרויסער לוחם מלחמות... זיצט איינגעשפאַרט אין תפיסה על כבוד ה' ותורתו, און פאַר'ן אַרויסראַטעווען אידישע נשמות פון פרייע היימען, און די אַדוואַקאַטן צו פירן די פאַרטיידיגונג אין בית המשפט קאַסטן אפ סכומים אדירים, אַשר על כן בעט מען פון יעדן איינעם זיך משתתף צו זיין אין די גרויסע מצוה פון "פדיון שבויים".

אַזוי איז אַנגעגאַנגען די שנאַר פראַפאַגאַנדע לאַנגע חדשים, און עס האט טאַקע פיל צוגעהאַלפן צו דעקן די קאַסטן פונעם משפט, און עס איז נאָך געבליבן געלט "מיט אַ שמיץ אַריבער", דאָס איבעריגע געלט האָט מען, אַנשטאַט אפצוגעבן פאַר די אַרימע בני תורה וועלכע האָבן זיך אפגעבאַרגט איבער'ן קאַפ און אַרויסגעגעבן "העד טשעקס" צו דעקן די "הוצאות" פון דעם משפט, האָט מען דאָס געלט אַריינגעלייגט אין די אייגענע קעשענע, און אַזוי ווי ער איז טאַקע צום סוף אַרויס זכאי בדינו, און איז באַפרייט געוואָרן פון תפיסה, האָט ער זיך ווידער גענומען מיט'ן גאַנצן פלייס און ברען צוריק צו באַנייען זיינע אקטיוויטעטן, וואָס שליסן איין קידנעפן קינדער פון זייערע היימען, צובראַכן די אידישע היימען פון זיינע משרתים און עבדים וואָס זייערע ווייבער ווילן נישט "גיין אין שפּאַן" מיט זיינע משוגעת'ן און ווילן נישט מיטהאַלטן מיט'ן גאַנצן "הלוך ילד" וואָס עס מיינט צו זיין אַ "חסיד" פון גרויסן "אַדמו"ר מ'לב טהור שליט"א".

אין צוגאַב דערצו איז דער שנאַר-קאַמפּיין אויך אַנגעגאַנגען אונטער'ן מלבוש פון "הצלת נפשות", ווייל די באַהערדע אין מדינת ישראל האָט זיך גענומען פאַדערן פון אַמעריקע

אויסצולפערן אים קיין מדינת ישראל, סיי צוליב די קידנעפנינגס קלאגעס וואָס וואָרטן אויף אים דאָרט, און אויך צוליב דעם וואָס די "אימיגרעישאָן" אין אַמעריקע האָט זיך געכאַפט אַז זיין גאַנצער געפינען זיך דאָ איז אויף אַן אומלעגאַלן אופן, ווייל זיין אַריגינעלע וויזע מיט וועלכע ער איז געקומען קיין אַמעריקע, איז דאָך שוין אויסגעלאָפן מימים ימימה, אַזוי אַז ער געפינט זיך דאָ אומלעגאַל, און עס האָט זיך געעפּענט אַ משפט קעגן זיין געפינען זיך דאָ בכלל. איצט האָבן זיינע געניטע און געשולטע שנאָרערס ווייטער געהאַט מאַטעריאַל פאַר זייער קאַמפּייין: עס איז דאָך פשוט אַן ענין פון הצלת נפשות אַז הרב העלבראַנץ זאָל נישט חלילה וחס אויסגעליפערט ווערן צו די טמא'נע ציונים, ווייל טאָמער וועט ער אַריינפאַלן אין זייערע לאַפּעס, וועט ער שוין פון זיי נישט אַרויס אַזוי שנעל מיט גאַנצע ביינער. זיי וועלן אים אַנלערנען דרך ארץ פאַר אַלע צייטן... ממילא האָט מען ווייטער געשנאָרעט געלט אויף הצלת נפשות, און אַזוי אַרום באַרייכערט די קאַסע פון די מוסדות וואָס שטייען אונטער זיין נשיאות, צוזאַמענשנאָרענדיג ריזיגע סומעס פון מיליאָנען דאָלאַרן בלי גוזמא.

די שנאָר אַקציעס זענען ווייטער אַנגעגאַנגען מיט'ן גרעסטן ברען, און אַזוי האָבן זיי באַגנב'עט און באַגזל'ט צענדליגער אַרימע בני תורה, עניים מרודים ממש, וועלכע פלאָגן זיך על התורה ועל העבודה יומם ולילה, און האָבן זיך אַנגעבאַרגט שווערע געלטער אַלס פאַר דעם "צוועק" פון "העלפן די מוסדות לב טהור" אַנגיין מיט די "הייליגע" אַרבעט.

אינצווישן האָבן זיך פון מויל צו אויער אַנגעהויבן פאַרשפּרייטן פאַרשידענע קלאַנגען איבער די אַקטיוויטעטן פון הרב העלבראַנץ. מענטשן וואָס האָבן מיטגעמאַכט און געליטן פון זיינע שגעונות, פאַרלירנדיג ביי אים מענער און קינדער, האָבן אַנגעהויבן אַרויסגעקומען מיט שוידערליכע שילדערונגען פון זייערע אַקטיוויטעטן פון גניבה און גזילה, מיט זייערע "קולט" טעטיגקייטן, וואָס ער פירט זיך ווי אַ גאַנצער רבי פון חסידים, ווייל עס איז דאָך זעלבסטפאַרשטענדליך אַז נאָר אויף אַזאַ אופן קען ער אַרויסרייסן געלט ביי אַרימע אידן, וועלכע געבן אים אַוועק זייער לעצטן ביסן פון מויל.

היות ווי עס האָבן זיך אַנגעהויבן פאַרשפּרייטן די געשיכטעס איבער די שוידערליכע מעשים פון דאָזיגן שלמה העלבראַנץ און זיינע חיילות, וועלכע האבן פשוט אַוועקגערויבט מענער און קינדער פון זייערע היימען און צעבראַכן גאַנצע משפחות, האָט זיך צוזאַמענגענומען אַ ועד פון רבנים, וועלכע זענען געזעסן אויף עטליכע אסיפות חירום און דן געווען איבער דעם ענין בכובד ראש.

מיר ווייסן דאָך אַז דער זעלבער באַשעפּער ברוך הוא וברוך שמו וועלכער האָט מטעמים הכמוסים עמדו געשיקט די אידן אין גלות אַריין, אויך איבערגעגעבן דעם כרם בית ישראל פאַר די אמת'דיגע שומרים, די נוטרים בית ה' וכרמו, וועלכע באַלייכטן די אידן אין אַלע דורות בכל מקומות מושבותיהם, אַז זיי זאָלן נישט ח'יו פאַרפירט ווערן פון די כוחות הטומאה וועלכע זענען זיך ליידער שטאַרק מתגבר אין גלות ביז מיר וועלן זוכה זיין צום קיום היעוד פון ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, און ברוך ה' אשר לא עזב חסדו ואמתו מאתנו אַז אויך צווישן אונז געפינען זיך נאָך ב'יה אפילו ביים היינטיגן טאָג געטרייע מנהיגי ישראל וועלכע שטייען אויף די וואַך יומם ולילה אַז דער כרם בית ישראל זאָל נישט פאַרלענדט ווערן ח'יו נישט ברוחניות און נישט בגשמיות, האָבן זיך אויך אין דעם ענין איצט אַריינגעלייגט חשוב'ע רבנים מנהיגי העדה, וועלכע זענען גרייט צו שטיין על המשמר און צו טוהן כל שביכלתם צו ראַטעווען דעם כלל ישראל פון די איצטיגע נייע צרה וואָס רופט זיך שלמה העלבראַנץ.

דעריבער איז ביי די דערמאנטע אסיפה, וואו עס האבן זיך באטייליגט חשוב'ע רבנים, באַשלאָסן געוואָרן צו גרינדן אַ "טעלעפאָן האָט לייך", וואו עס קען זיך ווענדן יעדער וואָס האָט געהאַט צו טוען מיט שלמה העלבראַנץ און זיין חבריא, און ווער עס האָט איבערצוגעבן פרטים איבער זייערע אַקטיוויטעטן, אַלעס פאַרשטייט זיך אויף אַ העכסט-

געהיימניספולן אופן, און אויך ווער עס נויטיגט זיך אין הילף זיך צו ראטעווען פון זיינע נעגל, קען זיך ווענדן צו דעם "טעלעפאן האט ליין".

אויך האָבן די רבנים באַשלאָסן אַרויסצוגעבן אַ צייטונג וואו עס זאָל באַריכטעט ווערן אַלע אַקטיוויטעטן פון שלמה העלבראַנץ, ווי אויך די קעגן-אַקטיוויטעטן וואָס עס ווערט איצט פּלאַנירט און אויסגעאַרבעט כדי ער זאָל נישט קענען אָנגיין מיט זיינע מעשים תּעִתּוּעִים פון צעברעכן אידישע היימען און באַרויבן טויזנטער ארימעלייט בני תורה וועלכע האָבן ממש אַוועקגעגעבן דאָס לעצטע ביסן פון מויל גלייבנדיג נאַאיוו אַז זיי טוען דערמיט אַ געוואַלדיגע מצוה. אויב שלמה העלבראַנץ וועט נישט אפשטעלן אין די נאענטסטע צוקונפט זיינע אַקטיוויטעטן, וועט די צייטונג דערשיינען רעגלמעסיג, מיט כּסדר'דיגע נייע באַריכטן איבער די אַנטוויקלונגען אין דער מלחמה וואָס איז איצט אונטערגענומען געוואָרן דורך ערליכע רבנים טרייע רועי צאן קדשים, וועלכע האָבן באַשלאָסן, איינזעענדיג דעם גרויסן חורבן וואָס דער דאָזיגער פּאַרשוין מאַכט אָן אין אונזערע רייען, נישט צו שווייגן מער נאָר ארויסקומען בכל חומר הדין קעגן שלמה העלבראַנץ און זיין חברה, ביז ער וועט זיין געצוואונגען אויפצוהייבן זיינע הענט, און ער וועט זען פאַר זיך צוויי ברירות, אָדער תּיכּף ומיד אפּצושטעלן זיינע אַקטיוויטעטן און צוריקצאָלן די מיליאָנען וואָס ער האָט באַרויבט פון אַזוי פיל אידישע בלוטיגע אַרימעלייט, און זען מתקן צו זיין ווי ווייט מעגליך, אויב עס איז בכלל דאָ אַזאַ מעגליכקייט, צו פאַרריכטן דעם געוואַלדיגן שאַדן וואָס ער האָט פאַראורזאכט אין אַזוי פיל אידישע היימען.

אויב אָבער ער וועט זיך ווייטער אויסלאַכן פון אַלע וואַרענונגען, אַזוי ווי ער האָט ליידער געטאָן געווען ביז איצט, וועט דער ועד פון רבנים וואָס האָט זיך געשאַפן, נישט רוהען און נישט איינזיצן, ביז מ'וועט אים פאַרטרייבן פון אַמעריקע צוריק צו זיין מקור, צו דעם קיבוץ פון וואו ער איז געקומען און וואו ער איז אויפגעצויגן געוואָרן אין מדינת ישראל, און זיי וועלן שוין וויסן וואָס צו טאָן מיט אים. דאָרט וואַרט אויף אים יענער פעקל, ווייל מען זעט דאָך אַז נישט אומזיסט פאַראַרבעט ער אַזוי פיל מעשים און קאָכט "מיט קעסל כלים" אַז די אַמעריקאַנער אימיגראַציע באַאַמטע זאָלן אים נישט צוריק אויסליפערן קיין מדינת ישראל.

און צו אחינו בני ישראל החרדים על דבר ה' בכלל, און צו די טויזנטער משפחות וועלכע זענען געטראָפן געוואָרן דירעקט פון זיינע מעשים תּעִתּוּעִים, ווענדן מיר זיך מיט אַ ווארימען וואונטש, אַל תּיראו ואל תּחפּזוּ, איר זאָלט זיך נישט שרעקן און נישט פאַרלירן אייער בטחון און קוראַזש, ווייל דער אמת וועט מנצח זיין, ווי די חז"ל זאָגן אמת יש לו רגלים שקר אין לו רגלים, דער שקר פון שלמה העלבראַנץ און זיינע משרתים וועט נתגלה ווערן, און ער וועט זיכער געצוואונגען ווערן אפּצושטעלן זיינע שוידערליכע מעשים, און מיר וועלן זיך ווייטער האַלטן ביי דעם דרך וואָס עס לערנען אונז די גדולי ומאורי הדור, וואָס פירן אונז על דרך ישראל סבא כפי המקובל פון דור נאָך דור ביז משה רבינו ע"ה, ולאורם נסע ונלך עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו אנס"ו.

יום ועש"ק לסדר כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה', פה ברוקלין, ניו יארק

אברהם וויינבערגער, יו"ר הועד